

Ubezpieczenie utraty zysku i plan ciągłości działania po szkodzie

pytania i odpowiedzi

1. Czy plan ciągłości działania (BCP) musi być zgodny z normą ISO 22301, aby był uznawany przez PZU? Czy w przypadku wdrożenia BCP przez firmę zewnętrzną wymagane jest posiadanie przez nią określonych certyfikatów (np. ISO)?

Co do zasady w ramach oceny ryzyka nie uzależniamy uwzględnienia planu BCP od jego formalnej zgodności z normą ISO 22301 ani od posiadania określonej certyfikacji przez podmiot wdrażający. Jednocześnie warto podkreślić, że ocena ryzyka ma charakter kompleksowy i uwzględnia wiele czynników, a istnienie oraz jakość planu BCP są bardzo istotnym elementem tego procesu. Dobrze przygotowane i faktycznie stosowane rozwiązania w zakresie ciągłości działania wpływają pozytywnie na postrzeganie ryzyka i mogą mieć przełożenie na warunki ubezpieczenia. Zgodność z uznanymi standardami (np. ISO 22301) może stanowić dodatkowy atut, potwierdzający dojrzałość organizacyjną przedsiębiorstwa, jednak co do zasady nie stanowi warunku zawarcia umowy ubezpieczenia.

2. Dlaczego PZU nie oferuje ubezpieczenia utraty czynszu?

PZU jak najbardziej oferuje ubezpieczenie utraty czynszu. Zakres ten realizowany jest na standardowych warunkach i w oparciu o te same Ogólne Warunki Ubezpieczenia (OWU) utraty zysku, które mają zastosowanie dla ubezpieczenia BI. W praktyce oznacza to, że również utrata czynszu może być objęta ochroną w ramach tego produktu – jako element utraconego zysku operacyjnego, zgodnie z jego definicją i przyjętym zakresem ochrony. Nie występuje więc odrębny produkt pod nazwą „ubezpieczenie utraty czynszu”, ponieważ tego typu ryzyko jest już uwzględnione w ramach ubezpieczenia utraty zysku.

3. W jakich przypadkach rekomendują Państwo wybór ubezpieczenia dodatkowych kosztów działalności zamiast klasycznego BI?

Ubezpieczenie dodatkowych kosztów działalności oraz klasyczne BI nie są względem siebie substytutami, lecz odpowiadają na odmienne potrzeby ochrony. Pokrycie dodatkowych kosztów działalności koncentruje się na finansowaniu ponadstandardowych wydatków, które mają na celu utrzymanie ciągłości operacyjnej, podczas gdy ubezpieczenie utraty zysku (BI) obejmuje zarówno koszty stałe, jak i utracony zysk. W konsekwencji wybór rozwiązania powinien wynikać z jednej strony z rzeczywistych potrzeb klienta, a z drugiej – ze specyfiki jego działalności oraz odporności na długotrwałe przestoje.

Co do zasady, rekomendacja wyboru ubezpieczenia dodatkowych kosztów działalności zamiast klasycznego BI może pojawić się przede wszystkim wtedy, gdy działalność firmy nawet po dużej lub dotkliwej szkodzie majątkowej można szybko przywrócić do stanu sprzed jej wystąpienia, a wpływ przerwy w działalności na wynik finansowy firmy jest ograniczony, natomiast kluczowe jest utrzymanie ciągłości operacyjnej poprzez poniesienie dodatkowych wydatków. W przypadku przedsiębiorstw o wysokich kosztach stałych, długim czasie odtworzenia działalności i istotnym ryzyku utraty przychodów – zdecydowanie właściwym rozwiązaniem pozostaje klasyczne ubezpieczenie utraty zysku (BI).

W praktyce, ubezpieczenie dodatkowych kosztów działalności dotyczy w szczególności podmiotów o dużej zastępowalności majątku lub lokalizacji, firm, w których przerwa nie powoduje istotnej utraty zysku, branż takich jak usługi niematerialne czy instytucje finansowe (np. banki), gdzie łatwiej zapewnić ciągłość operacyjną. Należy jednak podkreślić, że wskazane sytuacje lub branże nie stanowią ograniczenia dla zawarcia umowy BI – ostateczny wybór zakresu ochrony powinien być każdorazowo dostosowany do indywidualnego profilu działalności i akceptowanego poziomu ryzyka.

4. Czy ubezpieczenie utraty zysku (BI) zadziała, jeśli przyczyną szkody było mienie niezgłoszone do ubezpieczenia (np. pożar wywołany awarią nieubezpieczonej maszyny)?

Jest to bardzo istotna kwestia z punktu widzenia odpowiedzialności w ubezpieczeniu BI. Ubezpieczenie BI jest ściśle powiązane z ochroną majątkową i odnosi się do skutków zdarzeń dotyczących mienia objętego ubezpieczeniem oraz zgłoszonego ubezpieczycielowi. Tym samym zarówno odpowiedzialność ubezpieczyciela, jak i wcześniejsza ocena ryzyka opierają się na zadeklarowanym zakresie majątku – a skutki finansowe związane z mieniem niezgłoszonym mogą pozostawać poza ochroną. W praktyce warunkiem działania BI jest wystąpienie szkody w mieniu objętym polisą majątkową oraz potwierdzenie odpowiedzialności z tej polisy.

5. Czy raty leasingowe (koszty leasingu) mogą zostać objęte ubezpieczeniem jako koszty stałe?

Jeżeli chodzi o raty leasingu - w tym przypadku należy koniecznie rozpatrywać to zagadnienie pod kątem formy leasingu, gdyż jeśli mamy do czynienia z leasingiem operacyjnym miesięczne raty leasingu pojawiają się jako koszty uzyskania przychodu. Natomiast w przypadku leasingu finansowego przedmiot ubezpieczenia jest zaliczany do składników majątkowych leasingobiorcy, więc przeciwnie do leasingu operacyjnego, to na leasingobiorcy spoczywa obowiązek dokonywania odpisów amortyzacyjnych. W tym przypadku do kosztów uzyskania przychodu, korzystający może zaliczyć jedynie część odsetkową rat leasingu.

6. Jak w praktyce ustalić sumę ubezpieczenia BI, aby ograniczyć ryzyko niedoubezpieczenia przy prognozowanych wynikach finansowych?

W praktyce, aby ograniczyć ryzyko niedoubezpieczenia w BI, rekomendujemy podejście możliwie najbardziej konserwatywne i oparte na rzetelnych danych finansowych. Kluczowe zasady ustalania sumy ubezpieczenia to bazowanie na danych historycznych. Punktem wyjścia powinny być rzeczywiste wyniki finansowe (rachunek zysków i strat z ostatniego roku obrachunkowego poprzedzającego zawarcie umowy ubezpieczenia), odpowiednio skorygowane o planowane zmiany. W sumie ubezpieczenia powinny być uwzględnione trendy i plany rozwojowe przedsiębiorstwa. Należy wziąć pod uwagę prognozowany wzrost przychodów, sezonowość oraz zmiany w strukturze działalności. Dobór odpowiedniego okresu odszkodowawczego / MOO (maksymalny okres odszkodowawczy) powinien realnie odzwierciedlać czas potrzebny na odbudowę działalności – jego niedoszacowanie jest częstą przyczyną niedoubezpieczenia. Warto przyjąć pewien zapas w sumie ubezpieczenia, aby pokryć niepewność prognoz i zmienność warunków rynkowych. Pomysłem na zapobieżenie niedoubezpieczeniu może być tzw. „odpowiedzialność dodatkowa”, czyli ustalenie wysokości możliwego % wzrostu sumy ubezpieczenia BI w trakcie okresu ubezpieczenia. Oczywiście, podobnie jak w przypadku ubezpieczenia majątkowego, możliwa jest aktualizacja sumy ubezpieczenia w trakcie trwania okresu ubezpieczenia.

Jedną z najważniejszych kwestii przy ustalaniu sumy ubezpieczenia BI jest także to, aby służby księgowe danego przedsiębiorstwa przygotowujące dane finansowe do wyliczenia sumy, właściwie wyselekcjonowały odpowiednie dane finansowe, dlatego zachęcamy do zapoznania się z naszym kalkulatorem do wyliczania sumy ubezpieczenia BI (dostępnym w naszych Oddziałach Sprzedaży Korporacyjnej, w którym zawarte są opisy i instrukcje ułatwiające selekcję odpowiednich pozycji).

7. Na czym polega klauzula biegłych rewidentów w ubezpieczeniu BI?

Klauzula biegłych rewidentów w ubezpieczeniu BI to klauzula dodatkowa, zgodnie z którą ubezpieczyciel pokrywa ubezpieczonemu dodatkowe koszty związane z wyliczeniem wysokości szkody (utraconego zysku). W przypadku wystąpienia szkody jest wysokość jest potwierdzana lub weryfikowana przez niezależnego biegłego rewidenta na podstawie danych księgowych ubezpieczonego.

8. Czy w trakcie likwidacji szkody z ubezpieczenia BI możliwe jest uzyskanie zaliczki na poczet odszkodowania?

Potwierdzamy, że w trakcie likwidacji szkody z ubezpieczenia utraty zysku istnieje możliwość wypłaty odszkodowania w transzach.

9. Czy klauzula ograniczonego dostępu zadziała w przypadku planowanego remontu drogi, który powoduje ograniczenie przychodów?

Co do zasady, w opisanej sytuacji klauzula ograniczonego dostępu nie zadziała. Dlaczego? Kluczową cechą ubezpieczenia BI (w tym jego rozszerzeń) jest zaistnienie nagłego, nieprzewidzianego zdarzenia objętego ochroną majątkową, które skutkuje zakłóceniem działalności. Klauzula ograniczonego dostępu funkcjonuje w tym samym reżimie – odnosi się do sytuacji, w których dostęp do lokalizacji zostaje ograniczony w następstwie zdarzenia losowego objętego ubezpieczeniem (np. szkody w otoczeniu). Natomiast remont drogi jest zdarzeniem planowanym i rozłożonym w czasie i nie ma charakteru szkody ani nagłego zdarzenia losowego, w związku z tym nie spełnia podstawowej przesłanki odpowiedzialności w BI.

10. Czy mogą Państwo udostępnić katalog klauzul dodatkowych (CBI)?

W aktualnych OWU utraty zysku, rzeczywiście PZU nie zamieszcza katalogu klauzul dodatkowych (CBI), co jednak nie oznacza, że ich nie oferujemy, czy też nie posiadamy swojej treści tych klauzul. Jak najbardziej potwierdzamy, że jest możliwość otrzymania klauzul CBI w treści PZU – prosimy o kontakt w tej sprawie z naszymi Oddziałami Sprzedaży Korporacyjnej.

11. Czy wyłączenie przepięć w ubezpieczeniu BI dotyczy przepięć atmosferycznych czy elektrycznych? Czy zakres ochrony PZU jest w tym obszarze węższy niż standard rynkowy?

W standardzie PZU, czyli zgodnie z zapisami OWU BI wyłączone z odpowiedzialności są szkody przepięciowe, jednak jest to zabieg mający na celu dostosowanie pokrycia BI do warunków ubezpieczenia mienia tj. zgodnie z ogólną zasadą pokrycie BI nie może być szersze od pokrycia PD (PD – property damage – szkody majątkowej), natomiast w ubezpieczeniach mienia ryzyko przepięć jest regulowane dodatkową klauzulą z określonym limitem odpowiedzialności oraz zakresem, może, ale nie musi być włączane do zakresu ubezpieczenia mienia, stąd brak automatyzmu w odniesieniu do BI o którym była mowa na szkoleniu. Pomimo przedmiotowego wyłączenia na warunkach szczególnych istnieje możliwość włączenia ryzyka przepięć do zakresu BI.

12. Czy w sytuacji, gdy pożar fabryki został spowodowany przez urządzenie nieobjęte ubezpieczeniem mienia (np. czajnik), odpowiedzialność z ubezpieczenia BI jest automatycznie wyłączona?

Nie można przyjąć automatycznie, że w takiej sytuacji odpowiedzialność z ubezpieczenia BI będzie wyłączona. Co do zasady kluczowe znaczenie ma nie tyle źródło szkody, ile to, czy jej skutki dotyczą mienia objętego umową ubezpieczenia mienia oraz czy w tym zakresie zachodzi odpowiedzialność z tej umowy. Umowa BI zadziała w odniesieniu do szkody w ubezpieczonym mieniu (fabryce), jeśli spełnione są warunki odpowiedzialności z polisy majątkowej. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że zgodnie z wprowadzonym wyłączeniem ochrona BI nie obejmuje skutków finansowych związanych ze szkodami w mieniu nieobjętym ubezpieczeniem. Powyższe ma charakter ogólny i wynika z tak sformułowanego przykładu – ostateczna ocena każdorazowo zależy od konkretnych zapisów umowy oraz okoliczności danej szkody.

13. Jak długo trwa okres odszkodowawczy w sytuacji, gdy przedsiębiorstwo nie ma realnych szans na powrót do działalności po szkodzie?

Pytanie jest bardzo ogólne i trudno na nie odpowiedzieć nie znając szczegółów i okoliczności braku możliwości powrotu na rynek po szkodzie. Scenariuszy może być bardzo wiele, ale zawsze najdalszą datą końca odpowiedzialności ubezpieczyciela jest koniec maksymalnego okresu odszkodowawczego (MOO). W praktyce warto podkreślić, że to właśnie klient często najlepiej jest w stanie ocenić realny czas odbudowy działalności – ze względu na znajomość specyfiki swojej branży, procesów technologicznych czy rzeczywistych terminów dostaw i odtworzenia kluczowych maszyn i urządzeń.

14. Czy cały zakres ubezpieczenia majątkowego, łącznie z klauzulami dodatkowymi spoza OWU, automatycznie przenosi się do ubezpieczenia BI?

Standardowo, klauzule dodatkowe które rozszerzają zakres ubezpieczenia mienia, nie przechodzą automatycznie do zakresu ubezpieczenia BI, natomiast istnieje możliwość ich selektywnego włączenia do ubezpieczenia utraty zysku.

15. Czy PZU LAB pomaga w tworzeniu planów ciągłości działania (BCP)?

PZU LAB wykonuje pełną analizę BIA (Analiza Wpływu na Biznes) dla klienta oraz tworzy i doradza klientowi przy opracowaniu Planów Ciągłości Działania. PZU LAB jest kreatorem i moderatorem wszystkich działań związanych z tworzeniem Planów Ciągłości Działania.

16. Jak PZU podchodzi do sytuacji dynamicznego wzrostu biznesu w trakcie okresu ubezpieczenia? Czy mechanizm sumy deklarowanej i rozliczenia depozytowego nadąża za zmianą ekspozycji ryzyka?

Zdajemy sobie sprawę z możliwości zaistnienia dynamicznego rozwoju przedsiębiorstwa w okresie ubezpieczenia i związanego z tym ryzyka niedoubezpieczenia, dlatego też polecamy korzystanie z tzw. odpowiedzialności dodatkowej, czyli ustalenia wysokości % wzrostu sumy ubezpieczenia BI o jaki może się ona zwiększyć w okresie ubezpieczenia. W przypadku jeśli rozwój firmy jest bardzo duży zalecamy regularną kontrolę i aktualizację sumy ubezpieczenia – szczególnie jeśli bieżące prognozy w trakcie trwania ochrony wykraczają poza określony na umowie % wzrostu sumy ubezpieczenia.

17. Jak działa klauzula szkód u dostawców (CBI)? Czy odszkodowanie przysługuje tylko wtedy, gdy szkoda u dostawcy powstała w wyniku zdarzeń objętych ochroną w polisie majątkowej ubezpieczonego (np. zniszczenie fabryki dostawcy na skutek działań wojennych)?

Zakres ubezpieczenia BI może być rozszerzony o klauzule dedykowane temu ubezpieczeniu, czyli klauzule CBI, w tym między innymi o klauzulę dostawców i odbiorców, czy też klauzulę dostawców energii elektrycznej (mediów). Klauzule CBI są to klauzule rozszerzające zakres ubezpieczenia i ich specyfika polega przede wszystkim na tym, że poprzez ich włączenie, rozszerza się zakres terytorialny ubezpieczenia, czyli szkoda powodująca przerwę w działalności ubezpieczonego przedsiębiorstwa zostanie uznana przez ubezpieczyciela, chociaż szkoda majątkowa będąca przyczyną szkody BI, niekoniecznie musi powstać w miejscu ubezpieczenia, lub też u samego ubezpieczonego. Zakres ubezpieczenia dla klauzul CBI jest zwykle ograniczony do ryzyk nazwanych, których definicje znajdują się OWU mienia na bazie których ubezpieczony ma zawartą polisę majątkową i zgodnie z którą należy interpretować zakres pokrycia dla BI, także w odniesieniu do klauzul CBI. Ta sama zasada dotyczy wyłączeń odpowiedzialności, natomiast działania wojenne są wyłączone z zakresu polis majątkowych.

18. Czy wyłączenie np. ryzyka terroryzmu w ubezpieczeniu mienia automatycznie wyłącza również odpowiedzialność w BI? Jak to wygląda w przypadku wykupienia klauzuli terroryzmu z limitem?

Co do zasady, jeśli jakieś ryzyko jest wyłączone z zakresu ubezpieczenia mienia, to jest ono także automatycznie wyłączone z pokrycia BI. W standardzie PZU, jak i całego rynku ubezpieczeniowego - ryzyko terroryzmu jest wyłączone z pokrycia PD, natomiast można go włączyć do ubezpieczenia na warunkach szczególnych, zwykle z określonym limitem odpowiedzialności. W zakresie ubezpieczenia BI może być podobnie tj. na warunkach szczególnych, w ramach wspólnego z ubezpieczeniem PD limitu odpowiedzialności, zakres ubezpieczenia BI może być rozszerzony o ryzyko terroryzmu. W razie potrzeby wykupienia ochrony z wysokimi limitami odpowiedzialności, lub chęci ubezpieczenia się w tym zakresie do pełnych sum ubezpieczenia PD i BI, polecamy specjalne warunki ubezpieczenia do ryzyk terrorystycznych LMA 3030 (PD) i LMA 5039 (BI).

19. Czy i na jakich warunkach PZU LAB może wesprzeć klienta w tworzeniu planu ciągłości działania (BCP)?

PZU LAB praktycznie od pierwszej wizyty u klienta:

- a) Wykonuje szkolenie dla klienta w zakresie tworzenia BIA/BCP, przedstawiając w nim rolę i obowiązki obu stron (klient/PZU LAB) w tworzeniu BCP. Podczas takiego spotkania wyłaniany jest zespół sterujący klienta.
- b) PZU LAB organizuje spotkania studyjne mające na celu identyfikację w przedsiębiorstwie czynników mających wpływ na wystąpienie zakłóceń w działaniu (pełna analiza dotycząca mediów, zasobów organizacji, łańcucha dostaw, powiązań biznesowych, procesów, procedur i funkcjonowania przedsiębiorstwa a także kooperacji i zbytu towarów i usług. Szacowane są wspólnie z klientem czasy określające bezpieczne funkcjonowanie całego przedsiębiorstwa, które w dalszym opracowaniu BCP pełnią kluczową rolę i są wyznacznikiem podejmowanych decyzji i działań organizacji.
- c) Tworzone są scenariusze awaryjne zdarzeń wraz z propozycjami dotyczącymi zapobiegania tym zdarzeniom.
- d) Wszystkie krytyczne scenariusze są uwzględniane w planach BCP - pełne doradztwo na etapie tworzenia planów.
- e) PZU LAB dostarcza klientowi narzędzie do tworzenia arkusza BIA/BCP, aby w przyszłości klient mógł samodzielnie wykonywać tego typu analizy lub ze wsparciem PZU LAB.

Narzędzie pozwala na wdrożenie w organizacji systemu BCMS (Business Continuity Management System), czyli Systemu Zarządzania Ciągłością Działania.

20. Czy model „szwajcarskiego sera” pomaga klientom lepiej zrozumieć kumulację błędów, czy jest raczej narzędziem eksperckim?

Model ten pozwala zrozumieć mechanizm wystąpienia szkody/straty i nie jest narzędziem eksperckim.

21. Czy otrzymamy certyfikaty IDD oraz prezentację ze szkolenia?

Zgodnie z informacją przekazaną w zaproszeniu szkolenie odbyło się w trybie ustawy o dystrybucji ubezpieczeń. Osoby uczestniczące w szkoleniu otrzymają zaświadczenie o ukończeniu szkolenia IDD. Materiały szkoleniowe zostaną udostępnione na stronie pzu.pl/korpo w zakładce „Materiały do pobrania” w terminie do 3 tygodni od szkolenia. Zachęcamy do regularnego odwiedzania strony.